

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 13. Vtrùm modus in loco distante à re, cuius est modus, possit
existere. Vbi etiam, an agens possit agere in distans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

que ita penes arbitrium Dei erit, determinare concursum, per quem de facto tali iuri satisfaciendum est; isque subinde motus corpori naturalis erit, ad quem Deus eo intuitu satisfaciendi dicto iuri concursum præbuerit; si autem corpus, dum naturaliter tali motu ex tali loco mouetur, aut perseveret præsens in altero loco, aut inde etiam moueatur; talis perseverentia, aut motus miraculosus erit. Denique, si semel posito corpore in duobus locis, ut dictum est, in altero sit proximè potens ad motum, in altero secus; ius pariter distinctivum habebit ad motum ex vno loco, aut perseverantiam in altero; Deique determinare erit iuxta dicta quodnam eorum ei naturale, & quodnam miraculosum futurum sit; motus ne ex loco, unde moveri proximè potest, aut perseverantia in altero, unde non potest proximè. Ex quibus liquido apparet solutio argumenti num. 179, propositi. Patet etiam, quomodo Christus Dominus in Cælo possit moveri naturaliter, quantumvis sit insuper præsens in Eucharistia; & quomodo Sanctus in pluribus locis positus à Deo, naturaliter in vno eorum moveri possit; secus in reliquis. Sed de his plura adhuc restant minutius, distinctiusque dicenda sub vniuersaliore doctrinâ in subsequentiis questionibus.

283 Denique obiiciunt Aduersarij. Sequi ex sententiâ nostrâ, eundem hominem positum in duobus locis posse simul viuere, & mori; loqui, & tacere; amare, & odio habere; & alia huiusmodi, quæ impossibilia sunt, prætere. Quid verò ad hæc sit respondendum, etiam constabit ex dicendis in subsequentiis questionibus.

Propositio 8.

284 Vnum, & idem ens naturaliter multas præsentias eidem spatio correspondentes habere non potest; benè tamen supernaturaliter; idque siue tales præsentia sint eiusdem, siue sint diuersæ speciei.

Prior pars propositionis probatur. Quia ad collocandum naturaliter in quouis spatio vnum ens vna præsentia sufficit, aliaque subinde ut superflue sunt ipsi indebitæ; atque adeò naturaliter impossibiles. Posterior verò pars constat. Quia non est, unde contradictionem implicet, coniungi in eodem ente plures præsentias eidem spatio respondentes, siue eiusdem speciei, ut plures circumscriptiones, aut plures definitivas similes, siue diuersæ, ut plures, quarum alia circumscriptiones, & alia definitivæ sint. Ergo non est, unde eiusmodi coniunctiones supernaturaliter etiam sint impossibiles. Est autem sermo in propositione de ente non affixo per se ipsum spatio locali; nam de affixo, ut præsentia, dicendum, infra.

Propositio 9.

285 Quodcunque ens in pluribus spatijs localibus (de quibus potissimum hætenus sermo fuit) potest simul existere, & in pluribus locis realibus talia

spatia circundantibus potest simul existere.

Est id adeò certum, & clarum, ut nullâ indigeat probatione, aut explicatione. Vtrum autem vnum etiam ens loco affixum, ut præsentia, per alias præsentias superadditas possit poni in pluribus locis, inferius demonstrabimus.

QVAESTIO XIII.

Virum modus in loco distante à re, cuius est modus, possit existere. Vbi etiam, an agens possit agere in distans.

286 **M**ulta ex dicendis in sequentiis questionibus dependent ex huius resolutione. Ob id eam præmitto. Suppono autem primò, modum dici vniuersè quoduis ens se ipso, atque adeò essentialiter alteri affixum; ipsamque proinde immediatè tangens. Qualis est omnis actus re ipsâ formalis intrinsecusque per adhesionem suo subiecto respectu ipsius subiecti iuxta dicta in Pharo Scient. disput. 2. quæst. 4. & disput. 8. quæst. 3. ut actio respectu agentis producentis per illam; atque etiam respectu effectus per illam producti; passio respectu subiecti per eam patientis, seu recipientis, atque etiam respectu effectus per eam recepti; vnio respectu extremi per eam vniti; præsentia respectu subiecti per eam præsentis; cognitio respectu subiecti per eam cognoscentis; & cæteri huiusmodi.

287 Suppono secundò, huiusmodi modorum quosdam naturâ suâ postulare penetrationem, cum subiectis, quorum sunt modi; quosdam verò non penetrationem, sed tantum contiguitatem cum eis exposcere. Quorum priores modi penetrati, posteriores autem modi contigui, distinctionis gratia, dicuntur. Primi autem generis sunt vnio, qua forma vnitur materiæ; & accideus subiecto, cum quo est penetratum; actio immanens, quæ simul est passio, qua quoduis agens in se producit, & in se recipit aliqua secum ipso penetrata accidentia; præsentia localis similiter penetrata cum ente, quod præsens reddit proprio spatio; & alij huiusmodi. Secundi autem generis sunt vnio integralis, quæ partes cuiusvis entis extensi localiter citra penetrationem per meram adiunctionem vnuntur; actio transiens, qua quoduis agens in passum à se distinctum, & sibi contiguum localiter producit effectum; indiuisibile terminatiuum cuiusvis quantitatis continuæ, si quod datur, quod modus sit eius; & cæteri similes, si qui sunt.

288 Suppono tertio, neminem, quod sciam, afferuisse vniuersaliter, posse naturaliter modum existere separatim localiter à subiecto, cuius est modus. Id tamen speciatim tenent re ipsâ, qui docent, posse naturaliter agens agere in distans, & consequenter, posse naturaliter actionem distare ab agente, cuius modus est. Pro qua sententiâ à Recentioribus mox referens citantur Auice, Ocham, Alex. Gabr. Bassol. Mayr. & alij. Ex afferentibus autem, non posse naturaliter agens age-

agere in distans, qui sunt Soar. disput. 18. Metaph. sect. 8. Conimbr. lib. 7. Phys. cap. 2. quæst. 1. Rub. ibid. quæst. 1. Petr. Hurt. disput. 9. Phys. sect. 6. Ariariag. disput. 7. Phys. sect. 6. Ouid. contr. 18. Phys. punct. 1. Spinul. disput. 14. de Gener. sect. 5. Carlet. disput. 36. Phys. sect. 2. cum Aristot. 7. Phys. cap. 2. S. Tho. ibi, & 1. par. quæst. 8. artic. 1. Vbi Caiet. Molin. & alij Thomistæ communitur. Ex his, inquam, plerique etiam tenent idem ipsum recipi; quatenus asserunt, vt agens extensum naturaliter agat in passo à se distincto secundum omnes partes sui indiuisim, sufficere quòd sit illi contiguam quoad partem sui extremam. Ita enim concedunt, actionem oriundam indiuisim ab omnibus partibus agentis (quæ subinde non solum partis proximæ passo, sed caterarum omnium ab eo distantium modus est) in ipsius passi spatio locali dumtaxat habere præsentiam. Quòd ipsum est, modum in loco distanti à multis subiectis, quorum reuera est modus, existere; tamen si talis locus distans non sit ab aliquo, cuius etiam est modus. Ex suppositione autem, quòd corpus miraculosè ponatur præsens Matrini, & Romæ, si ab igne existente solum Matrini calefiat, eiusmodi calefactionem debere connaturaliter reddi præsentem Romæ, affirmant Card. Lugo disput. 15. de Euchari. sect. 2. Ouid. contr. 15. Phys. punct. 10. & alij. Quòd est, asserere, eiusmodi calefactionem ex suppositione dicti miraculi connaturaliter esse in loco distanti ab igne, cuius modus est. Tamen si Carlet. disput. 35. Phys. sect. 7. & alij oppositum sentiant in casu posito, nempe, calefactionem dictam non posse connaturaliter, nedum debere, poni præsentem Romæ. Iam verò num supernaturaliter possit modus loco distans esse à subiecto, cuius modus est, non video vniuersè tractatum apud Auctores. Affirmatiuam tamen partem tenent consequenter speciatim qui in casibus dictis affirmant naturaliter, aut connaturaliter posse. Et insuper qui absolute docent, posse supernaturaliter agens in distans agere. Vnum tamen Spinulam vidi, qui non satis consequenter ad ea, quæ de actione in distans censet loco citato, vniuersaliter tenet disput. 10. Phys. sect. 6. num. 84. modum nullatenus posse existere separatim localiter à re, cuius est modus. Quibus suppositis fit.

Propositio I.

289 Impossibile omnino, atque adeò non solum naturaliter, sed etiam supernaturaliter est, quòd modus existat in loco distanti à subiecto, cuius est modus, ita, vt nullibi sit cum illo loco coniunctus.

8 Probatur. Quia modus essentialiter est affixus, atque adeò immediatè tangens subiectum, cuius modus est, vt ex communi conceptione eius statuimus suppositione primà. Ergò impossibile omnino est, quòd talis non sit; cum sit omnino impossibile, quòd non sit talis, qualis essentialiter est, vt constat. At positus in loco distanti à subiecto, cuius est modus, neque esset ipsi subiecto affixus, neque ipsum tangens immediatè, vt satis ex se videtur notum. Ergò impossibile omnino est, vt in loco distanti à suo subiecto, cuius modus est, collocetur.

290 Confirmatur primò. Quia, vt est imperceptibile, ideoque ab omnibus impossibile reputatur, quòd modus sit existens in vno tempore, & eius subiectum neque in eodem, neque in immediato, sed in alio distanti, siue remoto existens sit. Ita etiam est imperceptibile; proindeque & impossibile reputari debet, quòd modus sit existens in vno loco, & eius subiectum neque in eodem, neque in immediato, sed in alio distanti sit existens.

291 Confirmatur secundò, & declaratur. Quia licet modus non per se ipsum, sed per præsentiam superadditam existat in loco; hoc tamen ipso, quòd suapte essentia est affixus subiecto, ipsumque tangens immediatè, essentialiter exposcit præsentiam localiter penetratam cum præsentia subiecti, si modus penetratus sit; contiguam autem ipsi, si sit contiguus. Quemadmodum, licet modus non per se ipsum, sed per superadditam durationem existat in tempore iuxta dicenda disput. 7. in omnium sententia exposcit essentialiter durationem temporaliter penetratam cum duratione sui subiecti; (aut ipsi contiguam, si detur modus contiguus tantum temporaliter de quo disput. 7. citatà). Et quidem, si omne ens titulo entis essentialiter est connexum cum aliqua præsentia sui, sicut & cum aliqua duratione, vt supra quæst. 8. probatum est: mirum profectò esse non debet, quòd ens modale titulo talis sit essentialiter connexum cum aliqua præsentia sui non qualicumque, sed penetratà localiter, aut contiguà præsentia sui subiecti; sicut reuera essentialiter est connexum cum aliqua sui duratione non qualicumque, sed penetratà temporaliter cum duratione sui subiecti, (aut ipsi contigua). Itaque iuxta hanc doctrinam, quando modus est penetratus, omnis præsentia eius possibilis in quolibet spatio locali essentialiter est connexa cum præsentia aliqua subiecti ipsius correspondente eidem spatio, cum correspondente autem spatio contiguo, quando est modus contiguus.

292 Id quòd confirmatur tertio. Quia modus ex conceptu suo tum formali, tum etiam reali actus quidam est, & consequenter exercitium, quo se se realiter exercet subiectum, cuius est modus, vt constat ex doctrinà actuum datà in Pharo Scient. disput. 8. & alibi. Sed impossibile est, quòd subiectum realiter exerceatur per actum à se loco distitum, vt satis, superque ex ipsis terminis videtur notum. Ergò impossibile est, quòd modus existens sit in loco distanti à suo subiecto. Fieret enim inde, vt subiectum realiter exerceatur per actum à se loco distitum; cum nequeat stare reale exercitium subiecti, quin se se per illud realiter exerceat subiectum.

293 Confirmatur quartò idem ipsum. Quia etiam est de conceptu essentiali modi, esse actu adhærens subiecto, cuius modus est. Videtur autem manifestè impossibile, quòd sit modus actu adhærens subiecto à se loco distanti.

294 Confirmatur quintò. Quia, vt est manifestè, & iuxta sententiam omnium possibile ens essentialiter connexum cum alio prout existente in eodem tempore; siquidem plura huiuscemodi dantur de facto, vt constat: ita est manifestè possibile ens essentialiter connexum cum alio prout existente in eodem loco. Talem autem esse modum penetratum relate ad suum subie.

subiectum, conceptus essentia eius in præcedentibus expositus satis præfert: sicut etiam, modum contiguum essentialiter esse connexum, cum suo subiecto prout existente in loco contiguo. Itaque, non posse existere sine subiecto præsentem in suo eodem, aut in contiguo spatio locali proprietatem metaphysicam est essentia modi satis, superque nota; ut est proprietatem metaphysicam eius secundum omnes, non posse existere sine subiecto existente. Unde, sicuti nec de potentia Dei absoluta potest existere modus, nisi existente subiecto eius. Ita nec de potentia Dei absoluta potest existere modus, nisi præsentem subiecto eius aut in eodem ipsius, aut in contiguo spatio locali. Ad quod præterea confirmatur amplius ex dicendis propositionibus sequentibus.

Propositio 2.

295 Impossibile omnino est, quod modus existat in aliquo loco separatus siue distans à suo subiecto, etiam si in alio loco sit coniunctus cum illo.

Hæc propositio alicui videbitur fortasse non adeo certa, quam præcedens. Sed probatur nihilominus ex dictis pro illa. Quia modus, ubicunque sit præsens, debet habere secum suam essentiam, ut est notissimum. Ergo, ubicunque sit præsens, debet esse affixus, & adherens actu suo subiecto, ipsumque tangens, & exercens: quia hæc omnia sunt de essentia eius, prout dictum est circa proposit. 1. At hæc habere non potest in loco distante à subiecto, ut ex ibidem dictis constat; quantumvis ea habeat in alio loco, ubi secum habet subiectum. Ergo in loco distante à subiecto nequit habere suam essentiam, & consequenter nec præsens esse; quantumvis sit in alio loco coniunctus cum ipso subiecto.

296 Confirmatur primò. Quia modus in nullo tempore potest esse existens sine subiecto aut in eodem, aut in immediato existente. Ergo modus in nullo loco potest esse præsens sine subiecto aut in eodem, aut in immediato præsentem.

297 Confirmatur secundò. Quia, ut ibi etiam inferebamus ex essentia modi, omnis præsentia possibilis eius in quolibet spatio locali essentialiter est connexa cum aliqua præsentia subiecti ipsius respondente eidem spatio, aut contiguo. Ergo in nullo spatio potest modus esse præsens, in quo, aut in contiguo non sit præsens subiectum eius.

298 Confirmatur tertio. Quia, ut modus possit in aliquo loco esse præsens sine suo subiecto, nihil conducere videtur, quod sit in alio præsens cum illo. Hoc enim secundum ad illud primum videtur impertinens. At primum sine secundo est impossibile. Ergo etiam cum secundo.

Propositio 3.

299 Impossibile omnino est, etiam diuinitus, quod unio quorumvis extremorum in aliquo loco distante ab ipsis extremis existat.

Probatur primò. Quia unio quorumvis extremorum modus eorum est, ut supponimus. Repugnat autem, ut modus in aliquo loco existat distans ab eis subiectis, quorum est modus, iuxta doctrinam stabilitam proposit. 1. & 2.

300 Secundò. Quia ex ipsis terminis videtur satis apparere, esse omnino impossibile, quod extrema longe inter se distantia localiter inter se, nihilominus maneat unita. Esset autem id plane possibile, si eorum unio in loco longe distante, aut ab utroque, aut ab alterutro talium extremorum posset existere, ut est notissimum.

301 Unde inferes; etiam esse omnino impossibile, quod, existente unione quorumvis extremorum in quolibet loco, extrema ipsa sint inter se distantia localiter, debent namque esse aut in eodem spatio locali unionis, si unio sit penetrata, aut in spatijs contiguis spatio unionis, si sit unio contigua: quia prima primum, & secunda secundum exposcit essentialiter. Alioquin, si extrema in alijs spatijs inter se distantibus essent, ubicunque concipiatur posita unio siue in altero eorum spatiorum, siue in utroque replicata, siue in alio tertio, implicatoria erit; quia erit ibi siue sua essentia; hoc est sine eo, quod est, esse eam ibi affixam actu, & adherentem, & tangentem ambo sua extrema, quorum amborum modus est, ut constat ex doctrina tradita proposit. 2.

302 Ex quo rursus inferitur, omnino etiam impossibile esse, quod sit aliqua substantia in vno loco, & accidentia eius in alio distante seorsim, & nihilominus talia accidentia realiter maneat unita tali substantia, vel in ea recepta. Quia esset in tali casu modus unionis, vel receptionis in aliquo loco, à quo distaret aliquod suorum extremorum. Quod impossibile est iuxta dicta.

Propositio 4.

303 Impossibile omnino est, etiam diuinitus, quod præsentia localis existat in aliquo loco distante à subiecto, cuius præsentia est.

Quia modus est eius, ut statuimus quæst. 1. proposit. 3. Aliorumque proinde modorum proprietatem in præcedentibus ostensam habet. Et quidem non posse non subiectum simul cum sua præsentia esse præsens in spatio, cui ea est affixa, seu correspondet suapte essentia, certissimum est, & iam à nobis supra statutum quæst. 6. proposit. 4. quia id est ipsissimus effectus formalis præsentia. Hanc tamen propositionem addimus, ut sciatur, tum id habere etiam præsentiam titulo modi sui subiectum casu, quod illa per aliam præsentiam superadditam in alijs spatijs à suo proprio possit diuinitus collocari, (de quo infra), necessario etiam in illis debere secum habere præsens subiectum suum eodem titulo modi eius, ut constat ex dictis.

Propositio 5.

304 Impossibile omnino est, etiam diuinitus, quod actio qualibet existat in aliquo loco distante aut à principio sui effectiuo adhuc partiali; aut ab effectu per eam producto; aut etiam à principio passiuo, seu receptiuo eius, quando est actioeductiuæ.

Proba-

Probatum primò . Quia actio , quando est eductiua , dicitur trium extremorum est modus , duorum autem priorum tantum , quando est creatiua , vti supponimus ex communi . Repugnat autem prorsus , vt modus in aliquo loco existat distante ab eis subiectis , quorum est modus , vt proposuit . 1. & 2. statutum est .

305 secundò . Quia ex ipsis terminis videtur satis , superque notum , nullatenus posse agere , principium actiuum per actionem à se distantem , localiter , nullatenusque posse pati , seu recipere , in se effectum principium passiuum per passionem , seu receptionem à se loco distantem , multòque minùs posse effectum fieri per actionem à se localiter remotam . Quis enim non videat repugnare , quòd ipsa actualis emanatio , egressioque effectus à sua causà , qualis est actio , nunc Romæ sit , & causa Marriti , & effectus Praga , & tamen sit verum , nunc talem effectum à tali causà per talem numero egressionem actualiter egredi ?

306 Tertio . Quia , vt infra disput. 6. ex Scriptura , & Patribus , multisque alijs Doctoribus ostendimus ; ex eo , quòd Deus omnia producit , atque conseruat immediatè , legitime , & metaphysicè infertur eius immensitas , siue presentia in omnibus . Ergo metaphysicè est impossibile , quòd aliquod principium actiuum agat in distans , seu per actionem à se distantem ; (alioquin talis illatio non esset legitima) : & consequenter , tum quòd per passionem à se distantem recipiat principium passiuum ; tum , quòd per actionem , & passionem à se distantem fiat , & recipiatur effectus . Vnde infertur .

Confectarium .

307 Impossibile omnino est , etiam diuinitùs , vt aliquod agens agat in distans , seu per actionem à se distantem . Tantum abest , vt id sit possibile naturaliter .

Ita tenent Molina 1. p. quæst. 8. art. 1. disput. 2. Rub. lib. 7. Phys. cap. 2. quæst. 2. Gillius lib. 2. de Deo tract. 9. cap. 4. Fasol. 1. p. quæst. 8. art. 1. dub. 4. & alij contra plerosque ex Auctoribus citatis num. 288. Constatque ex dictis proposuit . 5. Videturque planè esse sententia Aristotelis certissimis , euidentiissimisque experimentis comprobata vbique absolutè , & absque vllà limitatione docentis , impossibile esse , quòd aliquod agens in spatio à se distante operetur . Nam lib. 7. Phys. à text. 9. vsque ad 14. inductione factà per omnes motus , multis probat , mouens , & motum oportere esse simul . Et lib. 1. de Gener. text. 43. Neque facere , inquit , & pati possunt propriè , quæ non eà possibile , se inuicem tangere . Et text. 78. docet , impossibilem esse actionem , & passionem inter non tangentia neque se ipsa , neque alia , quæ facere nata sunt : aerem enim ignis , aer autem corpus calefacit . Et lib. 1. Meteorol. sum. 1. cap. 2. ait . Est ex necessitate continuus quodammodò iste mundus superioribus latioribus , vt omnis ipsius virtus inde gubernetur . Quia videlicet Cælum in inferiora non posset agere , nisi essent illi contigua . Aliaque huiusmodi habet alibi . Experimenta autem obuia sunt . Quia passim videmus , actionem agentis præpediri , quoties inter agens , & passum , ad quod peruentura erat , impedimentum ponitur . Non præpediretur autem , si pos-

set agens illam inducere in passum distans .

Itaque opinor , nullum agens siue principale , siue instrumentale , siue totale , siue parziale , quidpiam agere posse , adhuc de potentia Dei absolutà , nisi vel in eodem spatio locali , in quo ipsum est , quando agit per actionem secum penetratam , vel in spatio sibi immediato , quando agit per actionem sibi contiguam . Vnde , quando agens est extensum localiter , & transeunter agit in passio sibi contiguo etiam localiter extenso , pars dumtaxat extrema agentis in partem dumtaxat extremam passii (quæ sola immediate se tangunt) agit actione sibi propria ; & hæc sola similiter per effectum in se productum agit in secundam sibi immediatam ; pariterque solà secunda in tertiam ; & ita deinceps : sicque per partes extensas passii extenditur actio , & effectus . Si enim partes remotiores agentis à dictà parte extremà passii distantes per actionem à se immediatè nascentem in illà agerent , talis actio præsens existeret simul cum tali parte passii in spatio distans localiter à suo principio , cuius esset modus . Quod iuxta doctrinam statutam impossibile est .

Vnde constat , falsum esse , quod docent plerique ex Auctoribus commemoratis num. 288. nimirum , omnes partes agentis extensi localiter distantes à passio vnà cum extremà parte passio contigua indiuisim concurrere ad producendum in primà parte passii effectum per eandem prorsus actionem ab omnibus indiuisim nascentem . Hoc , in quam , falsum esse constat ex dictis . Deindeque potest aliunde probari primò : quia non videtur intelligibile , atque adeò neque possibile iuxta paulò ante dicta , quòd actio in primà parte passii recepta , & ibi tantum præsens à partibus agentis longè remotis egrediatur , imò sit ipsa actualis egressio ab ipsis effectus adeò loco distantis , vt pote ibidem solum cum actione ipsà recepti . Secundò : quia si à tot partibus agentis distantibus à passio actio in ipso passio recepta posset enasci , naturaliterque , & de facto nasceretur , vt Aduersarij putant ; etiam si omnes à passio essent distantes , posset , atque ita integrum agens naturaliter posset agere in distans . Quod ipsi falsum , & absurdum iure optimo reputant . Quid enim , quæso , conferre potest , quòd ex centum partibus extensionis , quas agens habet , vna sola sit immediata passio , vt cætera omnes remotæ in ipso passio per actionem à se immediatè orientem agant ? Aut cur vbi nonaginta nouem partes agentis agunt in distans , non possunt omnes centum , ex quibus agens constat , in distans agere ? Tertio : quia , si omnes partes agentis extensi indiuisim modo dicto concurrerent ad actionem , & effectum productum in primà parte passii , cuiuscunque longitudinis esset agens , semper omnes concurrerent : quia semper esset eodem modo applicatum passio per extremam sui partem . Atque ita ignis angustus , oblongus tamen ad mille leucas in passio applicato alteri ipsius extremo efficacius ageret , quàm , si paulò minùs esset oblongus ; eòque magis cereretur crescere ea efficacia actionis , quò plures , & plures partes ignis ab altero extremo , post tam immanem longirudinem adderentur . Quod planè est contra experientiam , & contra rationem . Quia ignis ad tam ingentem distantiam nullatenus agere potest . Fieret etiam ex eadem hypothesi , quòd nullum obstaculum interpositum inter passum , & cæteras partes agentis , præter ipsi contiguam , earum actionem

impediret. Quod manifesta etiam, & obuia experientia aduersatur. Quia, cum talis actio in tali hypothese non transeat per medium, eo quod nullibi, praterquam in loco passu, sit praesens, non est, cur quidpiam in medio positum impedire eam valeat, stet ergo, non omnes partes agentis extensi indiuisim, sed eam tantum extremam, qua passio est contigua, posse per propriam actionem, siue immediatè à se nascentem agere in ipso passio.

310 Sed dicunt Aduersarij. Non sola pars extrema agentis extensi, qua passum tangit, agit in ipso: si quidem experientia constat, ignem eo efficacius agere, quò plures partes extensionis habeat earum, quaè directè distant à passio. Si enim duobus passis per omnia similibus, & aequalibus applicentur duo ignes etiam omnino similes, & aequalis latitudinis, quorum alter vnus tantum digiti, alter vnus, aut plurius vinarum longitudinem habeat, clarè cernetur, hunc longè efficacius in suo passio, intensius scilicet, & citius operari, quam ille in suo: quod argumento est euidente, non solum partem extremam vnus cuiusque passio contiguam, sed ceteras omnes distantes in effectum influere; alioquin aequali ambo agerent efficacità, vt constat. At non influunt mediata, agentes scilicet singulae partes remotiores in singulis propinquieribus, earumque virtutem augentes: quia nulla pars ignis agit in aliam; cum omnes sint similes; sitque impossibile vniverse, quòd simile agat in simile iuxta commune, & firmum dogma Philosophorum. Ergo omnes influunt immediatè, per actionem scilicet ab omnibus immediatè, & indiuisim nascentem, immediatèque terminatam ad effectum in primà parte passu productum, & ibi dumtaxat praesentem. Quo etiam passio omnes partes agentis simul cum eà primà parte passu seu cum effectu in ea productio indiuisim agunt in secundà; rursusque omnes cum eà secundà indiuisim agunt in tertià; & ita deinceps effectus extenditur ad totum passum.

311 Ceterum, Philosophiam hanc esse falsam, satis constat ex dictis. Respondeo ergo; quòd plures partes ignis efficacius agent, quam pauciores iuxta experientiam commemoratam, inde nasci: quia partes ignis vicissim se fouent agentes singulae in singulis, singularumque virtutem actiuam augentes per intensionem qualitatum in eis productam. Nec refert, esse omnino similes. Quia simile in simile tunc solum agere non potest illud augendo iuxta dogma Philosophorum etiam commemoratum, quando totam virtutem suam impendit in eo conseruando. Ceteroquin, si aliunde illud causam conseruatam, habet, non solum simile, sed longè remissius potest in illo agere, vt multae comprobant experientiae. Saepè enim videmus lumen remissius augere intensius ab alio agente per diuersam viam, productum, & conseruatum. Neque est, cur quoduis agens quantumuis remissum, si virtutem habet expeditam, nequeat introducere effectum sibi possibilem in passum illius capax, quantumuis hoc intensionis similis habeat ab alio agente, conseruatum. Et quoniam singulae partes substantiae ignis in gradu sibi connaturali causant, & conseruant in se suas qualitates, insuperque prout illis instructae in quouis passio sibi contiguo operatiuae sunt; consequens est, vt singulae partes in singulis sibi contiguas agere possint, de factoque agant aliquantulum intendendo qualita-

tes earum. Quo fit, vt omnes vicissim se foueant, robustioresque euadant ad agendum in quoduis passum vnus cuique contiguum. Vitatur autem, processus in infinitum intensionis qualitatum, quod ex mutua partium actione videbatur oriundum, eo quòd vnaquaque in sibi contigua multo minorem intensionem producit semper, quam in se habet. Sit enim calor congenitus à substantia ignis, & in singulis partibus repertus vt quatuor; certè, si pars ignis A. cum suo calore, vt quatuor valet producere in parte B. duos gradus caloris, totidemque pars B. in parte A; rursus duo gradus caloris vnus cuique additi tantum valebunt producere in altera vnum; & hoc vnum rursus dimidium; fietque, vt per omnes actiones mutuas possibiles neutra talium partium accedat ad octauum gradum caloris. Agere autem singulas partes ignis in singulas, omnesque mutuo sese fouere modo explicato, ipsa insuper experientia videtur comprobare. Nam si vna lucerna, aut vnus quouis ignis iungatur alteri, inuicem sese videntur magis accendere, & lucidiores apparere. Ignis etiam valde exiguus breui, & facile extinguitur; magnus autem firmitus ac diutius perstat: vtique, quia, quò plures partes habet, eò validius vnaquaque ab alijs fouetur, & à contrario ambiente defenditur. Quod aliter, quam per mutua partium actionem iam explicatam, non videtur effici posse.

312 Ex quibus patet quomodo singulae partes remotiores ignis extensi in singulis propinquieribus usque ad extremam passio contiguam agent; earumque virtutem actiuam augeant; indeque eueniat, vt, quò plures fuerint intra suam actiuitatis spheram, qua limitata est, eò maior virtus actiua deriuetur ad extremam passio contiguam, eoque subinde efficacius haec agat per actionem, à se solà immediatè ortam in primà parte passu. Quo etiam modo prima pars passu, siue effectus in eà productus per actionem à se solà immediatè ortam agit in secundà; & secunda similiter in tertià; & ita deinceps effectus extenditur ad totum passum. Quod autem de modo agendi, siue operandi ignis dicimus, eodem passio venit intelligendum in ceteris omnibus agentibus extensis localiter. Itaque in quolibet omnino eorum, partes remotiores non aliter mouant propinquieres, quam tribuentes singulae singulis virtutem, vterius operatricem, ita, vt vnaquaque à solà immediatè anteriori accipiat, & soli immediatè posteriori tribuat per se. De quo multo plura dicuntur tract. de Generat. Nec angatur quispian, quòd haec doctrina videatur non posse coherere cum sententia componente quantum, continuum ex partibus in infinitum diuisibilibus physicè. Nam vel hoc etiam titulo inter multos alios est talis sententia censenda penitus falsa, vt infra disp. 10. videbimus.

313 Verum contra statutam doctrinam multa obijci solent perita ab experientia; quibus probari videtur etiam naturaliter posse agens agere in distans, seu per actionem à se distantem. Sit primum. Sol gignit in terra ranas, aliaque id genus imperfecta animalia, & mineralia in visceribus terrae; tum ignem, quando radij eius traieci per dioptram vniuntur. Flamma item stupam aliquantulum distantem accendit, & non inter positum aerem. Sed isti, & similes effectus, cum sint substantiales, à solis accidentibus sibi proximis, & contiguis nasci non possunt; nisi substantiae loco distat, à quibus ea trahunt originem, per

per se, perque actiones à se immediatè ortas ad illos concurrant. Igitur tales substantiæ naturaliter agunt in distans, seu per actiones à se distantes. Respondeo, in casibus positis, & in similibus accidentia proxima passo virtutem sufficientem habere ad disponendam vimò illius materiam pro noua formâ substantiali introducendâ, vtpote cuius dispositiones etiam sunt accidentia. Materiam autem vltimò dispositâ ad formam ipsa est debita naturaliter. Atque ita Deus vt auctor vniuersalis naturæ ad exigentiam talium dispositionum producit talem formam aut per se solum, aut, quod verissimilius est, simul cum accidentibus proximis passo, à quibus dispositiones ipsa prodierunt, tanquam cum instrumentis quibusdam substantiæ distantis, à qua vel proximè, vel remotè modo superius dicto fluxerunt: quin ipsa substantia per se immediatè concurrat ad productionem dictæ formæ. Tametsi illi attribui soleat eius productio; eo quòd ab illâ tandem remotè suam trahit originem.

314 Secundum argumentum est. Magnes ferrum distans attrahit. Succinum paleas. Oculi nonnumquam res distantes fascinant. Basiliscus è loco distante visu necat. Torpedo manum distantem stupefacit. Imaginatio in capite residens appetitum mouet residentem in corde, aliaque membra distantia variè alterat. Ipseque appetitus medio suo imperio membra distantia mouet localiter. Igitur causæ naturales in distans agere possunt, sepeque agunt. Nego consequentiam. Quia in ijs, & similibus casibus causæ distantes, quibus dicti effectus tribuuntur, non illos causant per actionem à se egredientem immediatè, sed plerunque per accidentia aliqua à se modo iam dicto deriuata, & à Deo adiuta tanquam per instrumenta quædam. Interdum verò per solam sympathiam absque vllis interiectis accidentibus, vt in casibus imaginationis, & appetitus; quatenus, suppositis actibus harum potentiarum, alijs potentijs, aut partibus eiusdem viuents, etiam loco distatis, tales effectus sunt debiti naturaliter; Deusque subinde cum illis ad eos causandos concurrat. Pariterque de alijs huiusmodi censendum est.

315 Tertium argumentum. Quandoque operatur agens intensius in distans, quàm in propinquum, vt quando, feruente aqua, fundum lebetis propinquius igni minus est calidum; & quando per reflexionem intensior fit qualitas iuxta obfistens, quàm in medio propinquiore agente; nec non quando ignis existens intra fornacem intensius illuminat, & calefacit passum è regione directè positum in spatio distantiore, quàm positum ad latus oris fornacis in spatio propinquiore. Igitur agens per actionem à se immediatè egredientem naturaliter agit in distans. Nam in ijs casibus ea maior intensio effectus ab accidente remissiore sibi contiguo nasci non potest. Respondeo, in primo casu quòd aqua remotior ab igne calidior sentiat, quàm fundum lebetis, non inde nasci; quia ignis in illam suam per se protendat actionem intensiorem; sed quia exhalationes, aut etiam partes aquæ subtiles factæ calidiores in ipso fundo lebetis ab igne sibi propinquo sursum ascendunt, & crassiores partes aquæ, quæ remotiores ab igne erant, & minus calidæ, descendunt ad fundum, dum aqua feruet. In secundo autem casu ea maior intensio qualitatis, quam iuxta obfistens experimur, non nascitur immediatè ab agente distante, sed à duplica-

to agente contiguo ratione reflexionis, altero per lineam directam, & altero per lineam reflexam operante in eadem parte subiecti; qualiter non operantur in medio propinquiori agenti principali, quò vel non accedit reflexio, vel accedit non adeò intenfa. Pro tertio denique casu dico, lumen ab igne, aut ab alio luminoso ebibratum dumtaxat agere per lineam directam tam aliud lumen, quàm calorem; calorem autem pariter per lineam directam efficacius agere: tametsi è quouis puncto sui subiecti non nihil etiam in spheram agat, in quo differt à lumine; sicut & in dependentiâ à suo agente in conferuari; vt pluribus suo loco expono, & ostendo. Vnde in ipso tertio casu fit, quòd lumen ebibratum ab igne per os fornacis nihil ad latus operetur luminis, aut caloris; & quòd calor pariter ebibratus minus ad latus operetur caloris, quàm in directum. Et consequenter quòd è regione ad longam distantiam plus luminis, calorisque producat, quàm ad latus prope ipsum, os fornacis; non verò quòd ignis suam in distans protendat actionem. Ex quibus omnibus apparet, quomodo ad cæteras experientias fit respondendum, ne doctrinæ nostræ præiudicent.

QVÆSTIO XIV.

Virum ens in pluribus locis collocatum, aliqua possit, quæ non potest collocatum in vno solo. Et quanam. Et qualiter.

Carleton disput. 35. Phys. sect. 5. referens pro se 316
 Maior. Oham. Hug. Viç. & alios opinatur, ens positum in duobus locis esse virtualiter duplex, & à se independens, sicut quando existit in diuersis temporibus: atque adeò vt sic eadem posse, etiam naturaliter, quæ posset duplex ens. Vnde infert sect. 6. hominem in duobus locis existentem posse in vtroque naturaliter moueri; in vno esse intensè calidum, in alio intensè frigidum; in vno habere naturaliter assensum, in alio dissensum; in vno amorem, in alio odium eiusdem obiecti; in vno mereri, & esse in gratia, in alio peccare; in vno saluari, in alio damnari; in vno viuere, in alio mori; & similia. Hæc enim possent illi accidere prout existenti in diuersis temporibus. Putat etiam vniuersim hic Auctor, ens in duobus locis existens prædicata contradictoria sufferre posse: quia vt vidimus quæst. 9. censet vniuersim, rei in vno loco existentis in cæteris omnibus, vnde deest, existere contradictoriam negationem. In quo etiam consentit Spinul. disput. 10. Phys. sect. 6. artic. 3. vt ibi notauimus, inferens ex hoc fundamento, hominem billocatum supernaturaliter saltem habere posse formas contrarias in diuersis locis, vt calorem, & frigus in summo; assensum, & dissensum amorem, & odium eiusdem obiecti. Tametsi negget nihilominus cum communi, posse hominem in vno loco mereri, & in alio peccare; in vno præmiari, & in alio damnari; in vno viuere, & in alio mori. Imo vniuersè negat etiam, posse ens in pluribus locis id, quod ex defectu virtutis, aut capacitatis propriæ non potest in vno.